

Föreläsning 5

Strängar, lexikon, filer

Hantera text i Python

- "Python" och 'Python' är text-strängar och hanteras likadant av Python

```
print("Text inom citattecken kan innehålla 'apostrof' och tvärt om")
```

```
# FEL: print("Men inte "så här". Det blir fel")
```

```
print(""" Med s k "triple-quoted strings" kan en text  
sträcka sig över flera rader""") #skrivs ut på 2 rader
```

- print(f'Prefixet f, f-String, formaterar utskriften: {3.1415927 :.3f}\n')

- **Escape sekvenser** (Det finns fler t ex \a, bell)

- \n (newline)

- \t (horisontal tab)

```
print('\t ger en tab, medan \n ger ny rad \a\n')
```

```
print("Använd end=' ' om du inte vill få ny rad", end="")
```

```
print(x, x*2, x+3, x**4, sep='; ') # Eller sep=', ' eller sep='\n'
```

Hantera text i Python

List, tuple, range, str är *sekvenser* som man kan göra operationer på:

Exempel:

```
namn = 'Svea Lundmark'
```

```
print(type(namn)) #variabeln namn får typen str
```

Funktioner (t ex vissa inbyggda) på strängar, och

Metoder (sträng-klassen) på strängar

Variabeln som *parameter* vs variabeln som *anropande objekt* (punktnotation).

Hantera text i Python

```
namn = 'Svea Lundmark' #variabeln namn får typen str
```

Funktioner på strängar

Variabeln som *parameter*, t ex vissa inbyggda funktioner kan användas, se <https://docs.python.org/3/library/functions.html>:

```
print('Det finns', len(namn), 'tecken i strängen "namn"') # 13 (varför inte 12?)
```

```
print('Gör en lista av strängen "Nils": ', list('Nils') # ['N', 'i', 'l', 's']
```

```
print('Vi sorterar strängen: ', sorted(namn) # Returnerar en sorterad lista.
```

```
print('Efter sorteringen: ', namn) # Vad skrivs ut?
```

```
print('Största tecknet:', max(namn)) # v, min(namn) ger blanksteg
```

Hantera text i Python

`namn = 'Svea Lundmark'` #variabeln *namn* får typen **str**

Metoder (i string-klassen) på strängar

Variabeln *namn* som **anropande objekt** (punktnotation).

Exempel klassen string. *Alla metoder i string-klassen returnerar värde men ändrar inte sträng-objektet:*

```
print('Bokstaven a finns', namn.count('a'), 'gånger.') # 2
print('Bokstaven v finns på plats ', namn.index('v')) # 1 Starta på noll
print('Kolla om ett tecken finns i strängen:', namn.casefold()) #1:a bokstaven
print('Är alla bokstäver versaler?',namn.isupper()) # False. Kollar bara bokstäver
```

Sträng-metoder, se https://www.w3schools.com/python/python_ref_string.asp

Hantera text i Python

Några operatorer på strängar:

if 'a' **in** namn: # operatorerna **in** och **not in**

print('Strängen innehåller minst ett a')

namn **+=** ' –Granström' # + operatorn: konkatenering (engelska: concatenating.)

namn **+=3 * " :-)"** # * operatorn

print(namn)

```
not_letters = []
```

```
for b in namn:
```

```
    if not b.isalpha(): # Om b inte är bokstav
```

```
        not_letters.append(b)
```

```
print('Tecken som inte är bokstäver:', not_letters) #
```

Hantera text i Python

Skivor (engelska: slice)

- Syntax: sekvens[startindex : slutindex : steglängd]
- Exempel:

```
stad = 'Uppsala'
```

```
print(stad[3:7]) # Ger sala. Från och med index 3, till 7. Antar steglängd=1
```

```
print(stad[:3]) # Upp. Antar att start=0 och steglängd=1
```

```
print(stad[5:2:-1]) # las
```

Hantera text i Python

Omvandla textsträngar

```
a='124' # En textsträng
```

```
min_lista = list(a) # ['1', '2', '4'] men a är fortfarande en sträng
```

```
x = int(a) # omvandlar strängen med tal till heltal
```

```
x = x/2 # Går nu att räkna med
```

- Pythons string-typ använder Unicode Standard för att representera tecken , se <https://www.unicode.org/> Det finns plats för c:a 1.1 miljoner tecken.

- Varje tecken i en text har en egen teckenkod: 'A', '%', mellanslag etc.

```
print(ord('A')) # decimal representation
```

```
print(char(68)) # decimal representation
```

```
print('I feel \u26A1! I need \u26FE') # I feel ⚡! I need ☑. Hexadecimal repr.
```

Hantera text i Python

Jämför textsträngar

Python jämför tecken för tecken tills strängarna är slut eller det skiljer:

```
print('Anna' == 'anna') # False
print('betar' < 'het') # True
print('bus' < 'busa') # True
print('buss' < 'busa') # False
```

Lexikon (dictionary)

Dictionary: (avbildningstabell, typ **dict**)

En samling av *key-value* par.

Ex 1:

Anna 070-1122334
Pelle 0732255889
Olle 0708877441

Ex 2:

A .-
B -...
C -.-

Ex 3:

Sverige SEK
UK £
USA \$

Ex 4:

Eva 23
Carl 19
Svea 19

Syntax Python:

Key : Value

(Måsvingar { och })

friends = {'Anna': '070-1122334', 'Pelle': '0732255889', 'Olle': '0708877441'}

age = {'Eva': 23, 'Carl': 19, 'Svea': 19}

{key:value, key:value, ...} söknyckel kopplas till värde

Value kan vara vad som helst och kan återkomma: Anna kan byta mobilnummer.

Key måste vara unikt och immutable.

Dictionaries

```
print(friends) # {'Anna': '070-1122334', 'Pelle': '0732255889', 'Olle': '0708877441'}
print(friends['Olle']) # 0708877441
print(friends.get('Anna')) # 070-1122334

friends['Olle']='0739966551' # Ändra ett value
friends['Nisse'] = '0704455772' # Lägg till en post

del friends['Anna'] # tar bort Anna
print(friends.pop('Pelle')) # Tar bort Pelle, returnerar värdet 0732255889

if 'Gun' in friends:
    print('Gun is my friend')
else:
    friends['Gun']='0705566773' # lägg till Gun
list_of_friends = list(friends) # Ska man importera en modul för att använda
                                # list-funktionen? Hur ser utskriften ut?
```

Dictionaries

```
print('\nPrint the keys:')
for x in friends.keys():
    print(x)

print('\nPrint the values:')
for z in friends.values():
    print(z)

print('\nPrint the pairs:')
for a, b in friends.items():
    print(a, b)
```

Samlingar är "iterabler" i Python

Vissa typer av objekt i Python kan itereras (loopas) över, exempel:

```
total = 0
for tal in [3, -4, 7, 0, 1]:
    total = total + tal
```

Sekvensen efter "in" måste vara en *iterabel*, dvs går att loopa över och returnera ett element i taget. Varje sekvens har ett *iterator-object*.

For-satsen använder iteratorn "bakom scenen" för att nå varje element

Samlingar är "iterabler" i Python

Samlingar (collections) är datastrukturer med relaterade element. Pythons inbyggda samlingar gör att man kan lagra och få åtkomst till data enkelt och effektivt.

Ordnade samlingar, sekvenser: man kan nå elementen via deras **index**.

Listor:

```
li = [3, -4, 7, 0, 1]
```

Strängar:

```
namn = 'Anna-Stina, 21'
```

Tuples:

```
min_t = (15, 'Abba', 21, 'Bethoven')
```

```
li = [3, -4, 7, 0, 1]
print(li[1]) # -4
li[0] = 8
print(li)    # [8, -4, 7, 0, 1]
```

Samlingar är "iterables" i Python

Exempel på Pythons inbyggda **oordnade samling** (non-sequence collections):

Lexikon: (dictionary - avbildningstabell)

```
pris = {'äpplen': 12, 'bananer': 14, 'citroner': 20}
```

```
# print(pris[0]) FUNGERAR INTE! Lexikon är oordnad.
```

```
for e in pris.items(): # e kommer successivt anta alla nyckelvärdepar
    print(e)
```

"Python's dictionary is a shining star among its data structures; it is compact, fast, versatile, and extremely useful. It can be used to create a wide variety of mappings."

Man måste skilja på:

Mutable (går att ändra):

Listor:

```
li = [3, -4, 7, 0, 1]
```

```
li[0] = 8 # [8, -4, 7, 0, 1]
```

Lexikon:

```
pris = {'äpplen': 12, 'bananer': 14, 'citroner': 20}
```

```
pris['bananer'] = 15
```

OBS! Key immutable; value mutable

Immutable (går inte att ändra):

Strängar:

```
namn = 'Anna-Stina, 21'
```

Tuples:

```
min_t = (15, 'Abba', 21, 'Bethoven')
```

Men: det verkar som om de går att ändra:

```
namn = 'Ludvig, 23' ???
```

Hantera text i Python

- Men strängar är 'immutable', de går inte att ändra (men t ex listor kan ändras)

Ex: `namn[1]='ä' FEL!`

- Men + och *operatorerna? Skapar *nya* strängar i minnet.

- Jämför:

```
print(namn.replace('a', 'i')) # Svei Lundmirk–Grinström
```

```
print(namn) # Svea Lundmark–Granström
```

- Jämför:

```
namn = namn.replace('a', 'i')
```

```
print(namn) # Svei Lundmirk–Grinström
```

Datahantering

Hittills: Inmatning från *tangentbordet* och utskrift till *skärm*:

```
x= int(input())
```

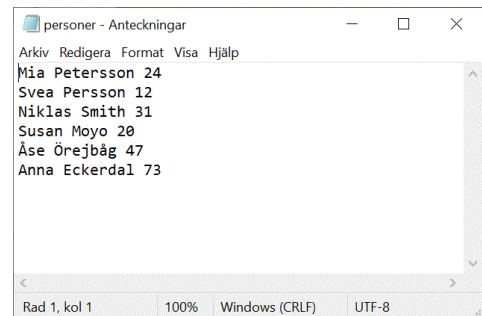
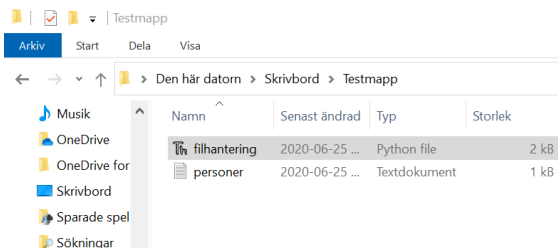
```
print(x, x*2, x+3, x**4, sep='; ')
```

- Problem: inmatade och utskrivna data försvinner efter exekveringen.
- Problem: klumpigt, tidsödande och lätt att det blir fel vid manuell inmatning.
- Vi vill att datorn ska kunna läsa och processa *stora* datamängder från filer.

Filhantering

Läsa från text-fil

Antag att det finns en fil med text, t ex personer.txt, i samma mapp som ditt Python-program. Den filen kan t ex vara skapad t ex i Thonny eller Anteckningar, sparad på filformatet textfil.

Filhantering

Gör ett Python-program som läser text-filen och skriver ut innehållet.

Skriv Python-koden som:

- Skapar ett filobjekt
- Be det filobjektet att läsa från filen
 - En rad i taget
 - Eller hela filen
- Skriv ut innehållet

Om ditt Pythonprogram körs i en annan katalog än filen finns i måste filnamnet ange sökvägen till katalogen. Enklast: spara filen där programmet körs

Filhantering

Läsa från *text-fil*, Pythonkod:

```
filnamn = input('Ange filens namn: ') # t ex personer.txt
fi = open(filnamn, 'r', encoding='utf-8') # fi är ett objekt. 'r': Öppna filen för läsning,
                                         # utf-8 eller 'latin-1' för åäö.
for rad in fi: # fil-objekt är iterabla. Läs en rad i taget.
    print(rad, end='') # Utan end="" blir det 2 radbyten
# ELLER: print(fi.read()) #Läser hela filen, returnerar en sträng
fi.close() # Viktigt att stänga filen

# Inget import behövs
```

Filer

Skriva på text-fil

```
utfil = input('Ange namn på filen som ska skapas: ')
fu = open(utfil, 'w') #fu refererar till utfil. 'w': skriv på fil som finns eller skapa en ny fil
# fu = open(utfil, 'a') Lägg till i existerande fil (a för append)
# fu = open(utfil, 'x') Skriv på ny fil som skapas
print('Mata in text, avsluta med 0:')
t = input('Skriv en rad:')
while t != '0':
    fu.write(t+'\n')
    t = input('Skriv en rad till om du vill:')
fi.close()
```

Filer

Bättre att använda 'with', *context manager*. Öppnade filer stängs automatiskt.

with open(n1, mode) as f1, open(n1, mode) as f2, ...

```
readfile = input('Ange namnet på filen som ska läsas: ')
writefile = input('Ange namnet på filen som ska skrivas på: ')
with open(readfile, 'r') as f1, open(writefile, 'w') as f2:
    for person in f1: #Läs en rad i taget från filen som f1 refererar till
        if 'Niklas' in person:
            continue # Hoppa över Niklas
        f2.write(person) # Skriv raden på filen som f2 refererar till
```

Filer

```
for r in f1: # Läser en rad i taget till r
f1.read() # Läser hela filen och returnerar en sträng
f1.readline() # Läser en rad. Returnerar ' ' vid filslut
f1.read(t) # Läser t st tecken. Returnerar ' ' vid filslut
f1.readlines() # Läser alla raderna. Ger en lista med rader.
f2.write() # Skriver en sträng på filen
f2.writelines() # Skriven en lista med ett listelement per rad.
```

Se minilektionen Läs och skriva.

Noterat från lektion 6

```
def mult_lista1(lista, tal):
    for i in range(len(lista)):
        lista[i] = tal*lista[i] # lista pekar på ursprungliga listan a och ändrar i den.
    return lista

def mult_lista2(lista, tal):
    temp = [] #lokal variabel skapas
    for i in range(len(lista)):
        temp.append(tal*lista[i]) #Ändringar in temp, inte i lista
    return temp

a=[1,2,3,4,5]
print('Min ursprungliga lista:', a)
print('Testa mult_lista1 med tal 2:')

lis1 = mult_lista1(a, 2)
print('Nu är listan multiplicerad med 2:', lis1)
print('Den ursprungliga listan ser nu ut så här:', a)

print('Testa mult_lista2 med tal 3:')
lis2 = mult_lista2(a,3)
print('Nu är listan multiplicerad med 3:', lis2)
print('Den ursprungliga listan ser nu ut så här:', a)
```

Reguljära uttryck

```
import re
instr = 'här har vi några ord'
ordlista = re.findall(r'[a-zA-ZåäöÄÖÖ]+', instr)
```

- Ett reguljärt uttryck är en "mall" för hur en sträng ska se ut. Här använder vi hakparentes för att ange flera möjliga tecken. Inuti hakarna anger - ett intervall av tecken.
- + har den speciella betydelsen att innebära en eller förekomster av föregående tecken. (ba+b matchar bab, baab, baaab o.s.v.)
- * innebär 0 eller flera förekomster (så ba*b matchar bb, bab, baab o.s.v.)
- Parentes kan innebära grupperingar ((ba)+ innebär ba, baba, bababa, o.s.v.
- ? innebär 0 eller 1 förekomst (så b(aa)?b innebär bb eller baab)

Reguljära uttryck: Olika funktioner

- `findall` (dvs `re.findall()`) returnerar en lista med alla icke-överlappande träffar
 - Får du något annat än alla ord på OU3? Kolla ditt reguljära uttryck *noga*. Ett missat bindestreck, ett missat plustecken, ett extra mellanslag kan ge en lista, men något helt annat än alla ord. (Testa!)
- `search` söker efter en match (None om ingen finns)
- `finditer` returnerar ett itererbart objekt med alla ickeöverlappande träffar
 - Om du ändå ska köra i en for-slinga kan `finditer` vara bättre än `findall`
- `sub` ersätter icke-överlappande träffar på ett reguljärt uttryck med en sträng

Reguljära uttryck: Filtrera rader

- "Hitta alla rader som börjar med `!`, slutar med `ö` och innehåller ett mellanslag följt av mer än 6 siffror i följd"


```
with open('filen.txt', 'r') as fil:
    for ln in fil:
        if re.search(r'^!.* [0-9]{7,}.*ö$', ln):
            print(ln)
```
- `^` början på strängen/raden
- `.` valfritt tecken
- `$` slutet på strängen/raden
- Jämför med att skriva ett eget villkor för att kolla detta...

Reguljära uttryck inte bara i Python

- Många olika språk och bibliotek har stöd för reguljära uttryck
 - Lite olika exakt vilken syntax
- Reguljära uttryck innehåller ofta specialtecken
 - I Python sätter vi r före strängen för att markera "rå" sträng, så många specialtecken tappas sin betydelse
- I terminalen kan vi använda kommandot grep för att söka i filer med reguljära uttryck

```
grep "^.*[0-9]\{7,\}.*ö$" test.txt
```
- Notera citationstecken och \ före { för att inte specialtecken ska feltolkas